

Eszperantó és lovári: út a diplomához?

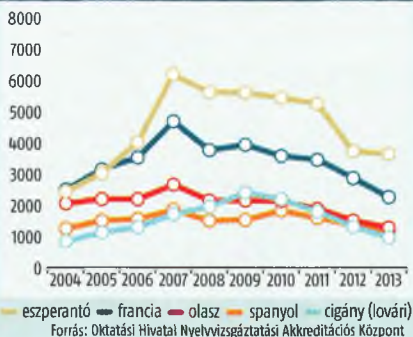
„Amit más nyelvből öt-hét év alatt nem tudott megtanulni, itt nyolc-tíz hét alatt elsajátíthatja” – ilyen hirdetéssel csábítják a nyelvtanulókat az eszperantókurzusokra specializálódott nyelviskolák, amelyek aligha reménykednek abban, hogy tömegével jelentkeznek majd a tanfolyamokra olyanok, akik pusztán kíváncsiságból tanulnak meg Ludwig Zamenhof 1887-ben bemutatott mesterséges nyelvét. Érdeklődőből még sincs hiány. A felsőoktatási államtitkárság adatai szerint összesen 49 370 „majdnemdiplomás” él az országban – ők azok, akik a vizsgákon és a szigorlatokon átmentek, a szakdolgozatot megírták és megvédték, oklevelüket mégsem vehetik át, mert nincs nyelvvizsgájuk. Ők a kormány által lehetővé tett ingyenes nyelvtanfolyamok mellett három lehetőség közül választhatnak. Papír nélkül próbálnak állást találni, végre komolyan nekiállnak a mindeddig halogatott nyelvtanulásnak – vagy a munkaerőpiacon kevésbé használható eszperantóból, esetleg lováriból tesznek vizsgát, és ezzel a bizonyítvánnyal váltják ki diplomájukat.

Évről évre több ezren döntenek a harmadik megoldás mellett. Bár eszperantóból egyedül a „Rigó utca”, vagyis az ELTE Idegennyelvi Továbbképző Központja szervez államilag elismert írásbeli és szóbeli, ráadásul az elmúlt két évben a nyelvvizsga-amesztiaként emlegetett könnyítés miatt – a 2013-ban vagy korábban végzetek egyetemi-főiskolai szervezésű nyelvi vizsgát is tehetnek – visszaesett a jelentkezők száma, az angol és a német után még mindig ez a harmadik legnépszerűbb nyelv, évi 3600 vizsgával. 2004–2013 között majdnem 45 ezer vizsgát tettek belőle – kétszer annyit, mint olaszból, háromszor annyit, mint spanyolból, sőt a Zamenhof-féle nyelv még a franciát is jócskán lekörözte.

Nem véletlenül. A Kulturális Eszperantó Szövetség tájékoztatója szerint a nyelvtan logikusan felépített, minden hangot úgy kell ejteni, ahogy írni, ragozási szabályok jóformán nincsenek, és a szókincs egy része is ismerős lehet más európai nyelvekből. Ezért míg

németből vagy angolból legalább 500–600 nyelvórát kell venni a B2-es, vagyis a középfok eléréséhez, addig eszperantóból 150–200 óra is elég. Hasonló a helyzet az évente egy-két ezer vizsgát számláló lovárral, amelyet elsősorban a kisebb szókincs miatt választanak a papír-

Vizsgák száma néhány nyelvből, 2004–2013

szerzésre koncentráló egyetemisták. A statisztikákból azonban kiderül, hogy közülük sokan – csakúgy, mint az eszperantóul tanulók – alábecsülik a vizsgakövetelményeket. Az Oktatási Hivatal adatai szerint harminckét nyelv közül csak ebből a kettőből magasabb a bukások száma, mint a sikeres nyelvvizsgáké. Míg angolból a 2013-ban vizsgázók 64, németből pedig az 58 százaléka ment át az írásbelin és a szóbelin, eszperantóból csak a 43 százalékuk. Lováriból még rosszabb az arány: tízből hét vizsgázó kudarcot vallott.

Akinek mégis sikerült megszereznie a bizonyítványt, az jó eséllyel megkapja a diplomáját is, a felsőoktatási intézmények zöme ugyanis a legtöbb szakon még mindig elfogadja a lovári- és az eszperantóvizsgát. Mi több, a Magyar Tudományos Akadémia 2004-ben olyan állásfoglalást adott ki, amely szerint az eszperantó élő idegen nyelv, ismerete ezért az egyetemi-főiskolai felvételin is pluszpontot ér. A középiskolások mégsem használják ki a kiskaput – míg angolból és németből a legtöbb vizsgát a 14–19 évesek teszik, lováriból és eszperantóból a vizsgázók zöme 30 évesnél idősebb.

Nyelvvizsgázók életkora, 2013

